

Parapluhooibergen

Bijlagepakket parapluhooibergen

1. Uitspraak Afdeling bestuursrechtspraak Raad van State 6 april 2022;
2. Materialenstaat wederopbouw 30 januari 1945;
3. Artikel uit 'Rondom de Toren' over de wederopbouw van Berlicum;
4. Foto's wederopbouw parapluhooibergen.

ECLI	ECLI:NL:RVS:2022:1018
Datum uitspraak	6 april 2022
Inhoudsindicatie	Bij tussenuitspraak van 30 januari 2020, ECLI:NL:RVS:2020:317, heeft de Afdeling de raad van de gemeente Sint-Michielsgestel opgedragen om binnen 26 weken na verzending van de tussenuitspraak de daarin omschreven gebreken in het besluit van de raad van 14 juni 2018 tot vaststelling van het bestemmingsplan "Buitengebied, tweede actualisatie" te herstellen. De Afdeling heeft in overweging 10.3 van de tussenuitspraak de raad niet gevolgd in zijn standpunt dat het plan, voor zover is voorzien in de bouw van nieuwe ruimte-voor-ruimte woningen op de locatie Zandstraat-Moleneind en op de ongenummerde locaties Woudseweg, Donksestraat en Hemelrijkstraat, in overeenstemming is met de Structuurvisie buitengebied Sint-Michielsgestel van 21 december 2011 (hierna: de Structuurvisie). Evenmin is, zo heeft de Afdeling geoordeeld, in het plan inzichtelijk gemaakt waarom in dit geval ervoor is gekozen om van de Structuurvisie af te wijken.

Volledige tekst

201808716/3/R2.

Datum uitspraak: 6 april 2022

AFDELING

BESTUURSRECHTSPRAAK

Uitspraak in het geding tussen:

Vereniging het Groene Hart Brabant, gevestigd te Boxtel (hierna: de Vereniging),

appellante,

en

de raad van de gemeente Sint-Michielsgestel,

verweerder.

Procesverloop

Bij tussenuitspraak van 30 januari 2020, [ECLI:NL:RVS:2020:317](#), heeft de Afdeling de raad opgedragen om binnen 26 weken na verzending van de tussenuitspraak de daarin omschreven gebreken in het besluit van de raad van 14 juni 2018 tot vaststelling van het bestemmingsplan "Buitengebied, tweede actualisatie" te herstellen. Deze uitspraak is aangehecht.

Bij beschikking van 18 mei 2020 heeft de Afdeling op verzoek van de raad de bij de tussenuitspraak bepaalde termijn verlengd tot 30 september 2020.

Bij besluit van 24 september 2020 (hierna: het herstelbesluit) heeft de raad ter uitvoering van de tussenuitspraak het plan gewijzigd vastgesteld.

De Vereniging en [belanghebbende A] hebben daarover een zienswijze naar voren gebracht.

De Vereniging, de raad en [belanghebbende B] hebben nadere stukken ingediend.

De Afdeling heeft de zaak opnieuw ter zitting behandeld op 29 september 2021, waar de Vereniging, vertegenwoordigd door [gemachtigde], en de raad, vertegenwoordigd door J.M. van Gorp, E.P.A. van der Steen en K.J.M. Wolf, zijn verschenen.

Voorts is ter zitting [belanghebbende A] als partij gehoord.

Overwegingen

De tussenuitspraak

1. De Afdeling heeft in overweging 10.3 van de tussenuitspraak de raad niet gevolgd in zijn standpunt dat het plan, voor zover is voorzien in de bouw van nieuwe ruimte-voor-ruimtetoningen op de locatie Zandstraat-Moleneind en op de ongenummerde locaties Woudseweg, Donksestraat en Hemelrijkstraat, in overeenstemming is met de Structuurvisie buitengebied Sint-Michielsgestel van 21 december 2011 (hierna: de Structuurvisie). Evenmin is, zo heeft de Afdeling geoordeeld, in het plan inzichtelijk gemaakt waarom in dit geval ervoor is gekozen om van de Structuurvisie af te wijken. Het plan, voor zover dat ziet op de vaststelling van de plandelen die zien op de percelen aan de Woudseweg (ongenummerd), Donksestraat (ongenummerd), Hemelrijkstraat (ongenummerd) en de Zandstraat-Moleneind is dan ook onvoldoende gemotiveerd.

Verder heeft de Afdeling in overweging 14.2 overwogen dat het plan en de daaraan ten grondslag liggende stukken geen inzicht bieden hoe de raad tot het door middel van de aanduidingen "specifieke vorm van wonen - paraplu hooiberg" en "specifieke vorm van agrarisch - paraplu hooiberg" bij het plan mogelijk gemaakte aantal van ongeveer 30 of meer nieuwe zogenoemde parapluhooibergen is gekomen. Waarom dit aantal vanuit ruimtelijk oogpunt aanvaardbaar is, heeft de raad dan ook niet draagkrachtig gemotiveerd. Voorts ontbreken in het plan, zonder dat inzichtelijk is gemaakt dat dat uit ruimtelijk oogpunt aanvaardbaar is, gebruiksregels voor parapluhooibergen. Daarmee is het gebruik van parapluhooibergen onbegrensd en wordt ook gebruik toegestaan dat in strijd is met gemeentelijk of provinciaal beleid. Dit klemmt temeer nu de maximale bouwhoogte van 8 m en een maximale oppervlakte van 49 m² een verscheidenheid aan gebruiksmogelijkheden biedt. De raad heeft niet inzichtelijk gemaakt dat elke vorm van gebruik - zoals een bed & breakfast of vakantiewoning - uit ruimtelijk oogpunt aanvaardbaar is. Gelet hierop heeft de raad ook

onvoldoende gemotiveerd waarom gebruiksregels voor parapluhooibergen kunnen worden gemist.

Gelet op hetgeen in de tussenuitspraak is overwogen, is het besluit van 14 juni 2018, voor zover dat ziet op de bestreden plandelen Woudseweg (ongenummerd), Donksestraat (ongenummerd), Hemelrijkstraat (ongenummerd) en Zandstraat-Moleneind en, voor zover in de verbeelding van het plan aanduidingen zijn opgenomen voor nieuwe parapluhooibergen en in de planregels geen gebruiksbepalingen voor parapluhooibergen zijn opgenomen, genomen in strijd met artikel 3:46 van de Algemene wet bestuursrecht (hierna: de Awb).

De opdracht

2. In de tussenuitspraak heeft de Afdeling de raad opgedragen om binnen 26 weken na verzending van de tussenuitspraak over te gaan tot herstel van de gebreken die kleven aan het besluit van 14 juni 2018. Daartoe diende raad, met inachtneming van de tussenuitspraak:

(1.) alsnog te motiveren dat het mogelijk maken van ruimte-voor-ruimte-woningen op de percelen Woudseweg (ongenummerd), Donksestraat (ongenummerd), Hemelrijkstraat (ongenummerd) en Zandstraat-Moleneind zich verdraagt met de Structuurvisie, waarom daarvan in dit geval is afgeweken, of in plaats daarvan het plan op dit punt gewijzigd vast te stellen; en

(2.) alsnog te motiveren waarom het aantal aanduidingen voor nieuwe parapluhooibergen uit ruimtelijk oogpunt aanvaardbaar is en waarom geen gebruiksregels in het plan zijn opgenomen voor parapluhooibergen, of in plaats daarvan het plan op dit punt gewijzigd vast te stellen.

Het herstelbesluit

3. Ter uitvoering van de tussenuitspraak heeft de raad de plantoelichting gewijzigd door daaraan een nadere motivering wat betreft de percelen Woudseweg (ongenummerd), Hemelrijkstraat (ongenummerd), Donksestraat (ongenummerd) en Zandstraat-Moleneind als bijlage toe te voegen. Verder is aan de plantoelichting een notitie met betrekking tot de cultuurhistorische waarde van parapluhooibergen als bijlage toegevoegd.

Daarnaast heeft de raad de planregels gewijzigd door de begripsomschrijving van een parapluhooiberg aan te passen en een nieuwe begripsomschrijving voor een verblijfsruimte op te nemen. Ook zijn de bouw- en gebruiksregels in de planregels gewijzigd ten behoeve van parapluhooibergen. Verder heeft de raad een aanvulling over de cultuurhistorische waarden van parapluhooibergen aan de plantoelichting toegevoegd.

4. Artikel 6:19, eerste lid, van de Awb luidt:

"Het bezwaar of beroep heeft van rechtswege mede betrekking op een besluit tot intrekking, wijziging of vervanging van het bestreden besluit, tenzij partijen daarbij onvoldoende belang hebben."

Het herstelbesluit is een besluit ter vervanging van het besluit van 14 juni 2018 en is ingevolge artikel 6:19, eerste lid, van de Awb onderdeel van dit geding. Het beroep van de Vereniging wordt geacht mede te zijn gericht tegen het herstelbesluit.

5. In het onderstaande zal de Afdeling aan de hand van de door de Vereniging naar voren gebrachte zienswijze beoordelen of de raad met het herstelbesluit heeft voldaan aan de opdracht in de tussenuitspraak en zo ja, in hoeverre de rechtsgevolgen van het besluit van 14 juni 2018 in stand kunnen blijven.

De zienswijze van de Vereniging

Structuurvisie

6. De Vereniging voert aan dat het mogelijk maken van nieuwe ruimte-voor-ruimte woningen op de percelen Woudseweg (ongenummerd) Donksestraat (ongenummerd), Hemelrijkstraat (ongenummerd) en Zandstraat-Moleneind per definitie leidt tot strijd met het in de Structuurvisie opgenomen doel tot behoud van de huidige open kenmerken en doorzichten op de betreffende locaties. In de Structuurvisie is namelijk uitdrukkelijk een afweging gemaakt van de plaatsen waar nog gebouwd mag worden en de onderhavige locaties maken daarvan geen deel uit. Volgens de Vereniging heeft de raad in het herstelbesluit verder onvoldoende gemotiveerd waarom van de Structuurvisie wordt afgeweken. De Vereniging stelt in dit verband dat de raad ten onrechte niet zelf heeft gemotiveerd op grond waarvan wordt afgeweken van de Structuurvisie. In plaats daarvan heeft de raad voor de motivering van het herstelbesluit ten onrechte slechts verwezen naar aanvullingen van door de initiatiefnemer ingehuurd adviesbureaus.

Ten aanzien van de locatie Hemelrijkstraat stelt de Vereniging dat de aanvulling van BRO slechts een herhaling is van wat eerder in de ruimtelijke onderbouwing behorende bij het besluit van 14 juni 2018 naar voren is gebracht. Verder wordt er volgens de Vereniging ten onrechte van uitgegaan dat woningbouw op deze locatie past binnen de uitgangspunten van de Structuurvisie ten aanzien van nieuwe ontwikkelingen binnen het bebouwingslint. De nieuwe ontwikkelingen in dit bebouwingslint zijn vooral gericht op ontstening, het terugdringen van bestaande en grootschalige bedrijfsactiviteiten en het in ruil daarvoor toestaan van woningbouw. In dit geval wordt een lege ruimte opgevuld en - waar wordt gesproken over transformatie - is dat juist wat de Structuurvisie beoogt te voorkomen, aldus de Vereniging. Ook wordt miskend dat twee bebouwingsconcentraties aan elkaar worden gekoppeld door het toestaan van een woning, waardoor schade wordt toegebracht aan de ruimtelijke karakteristiek en identiteit ter plaatse. De Vereniging stelt ook dat geen sprake is van een dicht beplante kavel, nu een intensieve rooijing heeft plaatsgevonden en een vrij doorzicht is gecreëerd.

Wat betreft de locatie Donksestraat voert de Vereniging aan dat ter plaatse geen bebouwingslint aanwezig is, omdat de daarvoor karakteristieke lijnvormige bebouwingsstructuur ontbreekt. Daarom gaat BRO ten onrechte uit van een bebouwingslint en het afronden daarvan. Deze locatie wordt juist gekenmerkt door onregelmatige spreiding van de bebouwingsstructuur, die verloopt van intensief aan de komzijde naar steeds dunner wordend richting het buitengebied. Door uit te gaan van het afronden van het bebouwingslint, worden deze waarden miskend. Dit kan dan ook niet worden gebruikt als argument om van de Structuurvisie af te wijken. Het toestaan van een woning op deze locatie gaat ten koste van het ruimtelijke karakter en de identiteit ter plaatse.

Ten aanzien van de locaties Zandstraat-Moleneind en de Woudseweg stelt de Vereniging verder dat in het advies van Wintraecken ten onrechte is opgenomen dat het toestaan van woningen op deze locaties bijdraagt aan de ruimtelijke karakteristiek en identiteit ter plaatse. De voorgenomen ontwikkelingen staan juist lijnrecht tegenover het doel van de Structuurvisie om de weinige nog open gebleven plekken in het lintstructuur te behouden. Bovendien worden de in de Structuurvisie opgenomen zichtlijnen door het plan onderbroken.

6.1. In het nadere stuk van 21 juli 2021 heeft de raad gewezen op een op 16 juli 2015 vastgestelde aanvulling op de uit 2011 daterende Structuurvisie. In deze aanvulling staat dat in de Structuurvisie 17 bebouwingsconcentraties zijn aangewezen met daarbinnen de

mogelijkheid voor het realiseren van ruimte-voor-ruimtewoningen. De plandelen Woudseweg (ongenummerd), Donksestraat (ongenummerd), Hemelrijkstraat (ongenummerd), en Zandstraat-Moleneind zijn gelegen binnen de bebouwingsconcentraties Hemelrijkstraat/Pleinsedijk, Bosscheweg/Donksestraat en Woudseweg/Zandstraat. Per bebouwingsconcentratie wordt in de Structuurvisie gewezen op te behouden ruimtelijke kwaliteiten, verstoringen in de ruimtelijke kwaliteit en mogelijkheden voor versterking van de ruimtelijke kwaliteit. Volgens de raad volgt uit de tekst van de aanvulling op de Structuurvisie dat maatwerk kan worden geleverd en indirecte ruimte-voor-ruimtewoningen ook buiten zoeklocaties kunnen worden toegestaan als dat in overeenstemming is met de uitgangspunten uit de Structuurvisie die horen bij de betreffende bebouwingsconcentratie. De Afdeling overweegt dat de raad, gelet op de verwijzing naar de aanvulling op de Structuurvisie, alsnog heeft gemotiveerd dat hij in de Structuurvisie, zoals nader aangevuld, heeft beoogd om ook indirecte ruimte-voor-ruimtewoningen mogelijk te maken op percelen die niet door middel van een aparte aanduiding zijn aangewezen als zoeklocatie, mits dat in overeenstemming is met de uitgangspunten die in de Structuurvisie voor de betreffende bebouwingsconcentratie zijn gesteld. Hierbij merkt de Afdeling op dat de aanvulling op de Structuurvisie ten tijde van de tussenuitspraak niet aan de orde was gesteld.

Gelet op het voorgaande wordt de Vereniging niet gevolgd in haar stelling dat het mogelijk maken van ruimte-voor-ruimtewoningen op deze percelen per definitie in strijd is met de Structuurvisie.

Het betoog faalt in zoverre.

Overigens heeft de raad ter zitting aangegeven dat hij onderkent dat de betekenis van het begrip zoeklocatie in de Structuurvisie verduidelijking behoeft en dat het voornemen bestaat om de Structuurvisie bij de eerstvolgende actualisatieronde op dit onderdeel te wijzigen om misverstanden in de toekomst te voorkomen.

6.2. De Afdeling overweegt verder, zoals ook in de tussenuitspraak onder 9.3 is overwogen, dat toepassing van de ruimte-voor-ruimteregeling ertoe kan leiden dat in sommige gevallen bebouwing plaatsvindt van nu nog onbebouwde gronden in een bebouwingsconcentratie. Dat is inherent aan deze regeling, die daartoe de mogelijkheid biedt. De enkele stelling van de Vereniging dat het realiseren van indirecte ruimte-voor-ruimtewoningen op de percelen Woudseweg (ongenummerd), Donksestraat (ongenummerd), Hemelrijkstraat (ongenummerd) en Zandstraat-Moleneind leidt tot een kwaliteitsverslechtering ter plaatse, wat daar ook van zij, kan daarom niet leiden tot het oordeel dat de raad zich in redelijkheid op het standpunt had moeten stellen dat het plan niet in overeenstemming is met de Structuurvisie. De Afdeling zal aan de hand van hetgeen de Vereniging voor het overige heeft aangevoerd over de betreffende plandelen/percelen beoordelen of de raad zich in redelijkheid op het standpunt heeft kunnen stellen dat het mogelijk maken van indirecte ruimte-voor-ruimtewoningen binnen deze plandelen inhoudelijk in overeenstemming is met de Structuurvisie.

6.3. De Afdeling wijst er verder op dat in de tussenuitspraak slechts is opgedragen om te motiveren dat de ruimte-voor-ruimte-woningen passen binnen de Structuurvisie. Het stond de raad daarom vrij om als nieuwe motivering de nader uitgevoerde onderzoeken te onderschrijven en daarnaar te verwijzen. Het enkele feit dat deze onderzoeken zijn uitgevoerd in opdracht van de initiatiefnemer van een project geeft geen reden om op voorhand te twifelen aan de juistheid en de objectiviteit van de inhoud van die onderzoeken. Het betoog van de Vereniging bevat geen concrete aanknopingspunten om te twifelen aan de juistheid

of objectiviteit ervan. Gelet hierop heeft de raad de rapporten van de geraadpleegde onderzoeksbureaus aan het herstelbesluit ten grondslag mogen leggen. Ook in zoverre faalt het betoog.

6.4. Over de totstandkoming van een ruimte-voor-ruimtewoning aan de Hemelrijkstraat (ongenummerd) overweegt de Afdeling als volgt.

De "Ruimtelijke onderbouwing woningbouw Hemelrijkstraat Sint-Michielsgestel" van 31 oktober 2017 en de "Aanvulling Hemelrijkstraat-Donksestraat" van 19 maart 2020, beide opgesteld door adviesbureau BRO, zijn als bijlage 8 onderscheidenlijk bijlage 23 bij de plantoelichting gevoegd. In de ruimtelijke onderbouwing en de aanvulling daarop is toegelicht dat realisatie van een woning in de bebouwingsconcentratie Hemelrijkstraat/Pleinsedijk past binnen het beleidsdoel om transformatie naar een woonlint te bevorderen en dat grootschalige bedrijvigheid, bedrijvigheid met buitenopslag of bedrijvigheid met veel verkeersaantrekkende werking moeten worden vermeden.

Voorts is de "Landschappelijke inpassing Hemelrijkstraat Sint Michielsgestel" van 7 februari 2017, eveneens opgesteld door adviesbureau BRO, als bijlage 3.16 bij de planregels gevoegd. In dat landschappelijk inpassingsplan staat dat op het perceel jaren geleden een voormalige boerderij is gesloopt en het perceel sindsdien begroeid is met beplantingen. Door de situering van de woning gaan er geen zichtrelaties naar open gebieden of landschapsvensters verloren. Door de landschappelijke inpassing blijft het groene karakter van het perceel bestaan. Als landschappelijke maatregelen worden genoemd het opschonen van het perceel en bossages met behoud van waardevolle bomen en het aanplanten van zowel lage als hoge gemengde knip-/scheerheggen en bosplantsoen als onderbeplanting bij bestaande bomen. Vanwege de hogere ligging van de weg ten opzichte van het perceel wordt het perceel niet volledig afgeschermd van de weg en blijft er meer diepte zichtbaar. Met deze maatregelen wordt beoogd de huidige landschapskwaliteiten te versterken. In artikel 42.2 van de planregels is verzekerd dat de landschappelijke maatregelen worden uitgevoerd en in stand gehouden.

De Afdeling volgt de Vereniging niet in haar stelling dat de ruimtelijke karakteristiek en identiteit ter plaatse van de locatie Hemelrijkstraat (ongenummerd) wordt aangetast door het koppelen van twee bebouwingsconcentraties. Uit de kaart behorende bij de bebouwingsconcentratie Hemelrijkstraat/Pleinsedijk als weergegeven op pagina 115 van de Structuurvisie, tot welke bebouwingsconcentratie dit perceel behoort, blijkt niet dat twee bebouwingsconcentraties worden gekoppeld. Ook laat de stelling dat een intensieve rooiing heeft plaatsgevonden en een vrij doorzicht is gecreëerd, daargelaten of dat inderdaad het geval is, onverlet dat door het treffen van landschappelijke maatregelen in het plan is verzekerd dat de in de Structuurvisie genoemde doorzichten naar het achterliggende landschap in stand zullen worden gehouden en dus een bijdrage wordt geleverd aan de te behouden ruimtelijke kwaliteiten voor de bebouwingsconcentratie Hemelrijkstraat/Pleinsedijk.

Gelet op het voorgaande heeft de raad zich in redelijkheid op het standpunt kunnen stellen dat de vaststelling van het plan, voor zover dat ziet op het plandeel Hemelrijkstraat (ongenummerd), in overeenstemming is met de Structuurvisie.

Het betoog faalt in zoverre.

6.5. Over de totstandkoming van een ruimte-voor-ruimtewoning aan de Donksestraat (ongenummerd) overweegt de Afdeling dat het betreffende plandeel behoort tot een gebied dat in de Structuurvisie is aangewezen als bebouwingsconcentratie

Bossheweg/Donksestraat. De stelling dat het realiseren van woningen op deze locaties in strijd is met het kenmerk van onregelmatige spreiding van de bebouwingsstructuur of het doel van de Structuurvisie om de weinige nog open gebleven plekken in de lintstructuur te behouden, gaat eraan voorbij dat de Structuurvisie uitdrukkelijk ruimte laat om met toepassing van de ruimte-voor-ruimteregeling een woning op deze locaties te realiseren. Hoewel aan de Vereniging kan worden toegegeven dat de bebouwing ter plaatse niet overal regelmatig en lijnvormig is, wil dat niet zeggen dat deze bebouwing in redelijkheid niet als bebouwingslint kan worden aangemerkt. Ook anderszins is niet gebleken is dat in de Structuurvisie genoemde waarden op deze locatie door het plan worden aangetast. Naar het oordeel van de Afdeling heeft de raad zich in redelijkheid op het standpunt kunnen stellen dat het plan, voor zover dat ziet op het plandeel Donksestraat (ongenummerd), in overeenstemming is met de Structuurvisie.

Het betoog faalt in zoverre.

6.6. Over de totstandkoming van twee ruimte-voor-ruimte-woningen aan de Zandstraat-Moleneind overweegt de Afdeling dat in de Structuurvisie op pagina 62 en 63 de randvoorwaarden zijn beschreven die gesteld worden aan de kavelgrootte, locatie, schaal en ontwerp. De inhoud, typologie, architectuur van de woning en de tuin dienen passend in de omgeving te zijn en de nieuwe woning dient door landschappelijke (erf)beplanting ingepast te worden in het omringende landschap. Dit betekent volgens de Structuurvisie onder andere dat de nieuwe woning er niet voor mag zorgen dat de bebouwingsconcentratie dichtslibt en doorzichten of zichtlijnen verloren gaan. Het perceel behoort tot een gebied dat in de Structuurvisie is aangewezen als bebouwingsconcentratie Woudseweg/Zandstraat. Niet in geschil is dat in de visiekaart van deze bebouwingsconcentratie op pagina 102 van de Structuurvisie een zichtlijn op het zuidelijk deel van het perceel Zandstraat-Moleneind is opgenomen van west naar oost. Voorts is een zichtlijn opgenomen op het westelijk deel van het perceel van noord naar zuid. In het plan is niet verzekerd dat deze zichtlijnen behouden blijven. De toelichting van de raad ter zitting dat de afstand tot de zijdelingse perceelsgrenzen op grond van de planregels 5 meter bedraagt, leidt daar ook niet toe, omdat de zichtlijn op het zuidelijke deel van het perceel over het midden van het zuidelijk bouwvlak loopt en de afstand vanaf die zichtlijn tot het aangrenzende perceel aan de zuidzijde meer dan 5 meter bedraagt.

Gelet daarop heeft de raad onvoldoende gemotiveerd dat het plan, voor zover dat ziet op het plandeel Zandstraat-Moleneind, in overeenstemming is met de Structuurvisie.

Het betoog slaagt in zoverre.

6.7. Over de totstandkoming van een ruimte-voor-ruimtewoning aan de Woudseweg (ongenummerd) overweegt de Afdeling dat het perceel eveneens behoort tot een gebied dat in de Structuurvisie is aangewezen als bebouwingsconcentratie Woudseweg/Zandstraat. De Afdeling stelt vast dat in de visiekaart van deze bebouwingsconcentratie geen zichtlijn is opgenomen die zich over het perceel uitstrekt, zodat, anders dan de Vereniging stelt, het realiseren van een woning op deze locatie niet ertoe leidt dat er in strijd met de Structuurvisie een zichtlijn verloren gaat.

Voor zover de Vereniging ter zitting heeft gesteld dat de woning mogelijk wordt gemaakt in een open gebied, overweegt de Afdeling als volgt. Volgens de toelichting van de raad ter zitting was aanvankelijk verzocht om twee ruimte-voor-ruimtewoningen op deze locatie mogelijk te maken, maar besloten is om alleen één woning mogelijk te maken. Hierdoor blijft een op de visiekaart aangegeven zichtlijn en het open karakter van het gebied behouden,

aldus de raad. Onder deze omstandigheden overweegt de Afdeling dat de raad zich in redelijkheid op het standpunt heeft kunnen stellen dat het plan, voor zover dat ziet op het plandeel Woudseweg (ongenummerd), in overeenstemming is met de Structuurvisie. Het betoog faalt in zoverre.

Parapluhooibergen

7. De Vereniging voert aan dat het toestaan van nieuwe parapluhooibergen in het herstelbesluit nog immer onvoldoende is gemotiveerd en dat evenmin is gemotiveerd waarom het aantal aanduidingen voor nieuwe parapluhooibergen uit ruimtelijk oogpunt aanvaardbaar is.

De nieuw vastgestelde bouw- en gebruiksregels acht de Vereniging nog immer rechtsonzeker. Deze regels bieden ongewenste bouw- en gebruiksmogelijkheden, bijvoorbeeld om een parapluhooiberg met wanden te omsluiten en te gebruiken als berging, opslag of caravanstalling.

Verder zijn een aantal belangrijke cultuurhistorische kenmerken niet geborgd. De in de planregels opgenomen definitie van een parapluhooiberg mist een aantal typologische kenmerken van parpaluhooibergen, zoals een ronde vorm, een met stro gedekte kap, beweeglijkheid van de kap, een open karakter en de functionaliteit voor opslag van hooi of korenschoven. Bovendien is de hoogte van 3 m atypisch. Ook is het ronde karakter van parapluhooibergen niet geborgd doordat de in de verbeelding opgenomen aanduidingen "specifieke vorm van agrarisch - paraplu hooiberg" vierkant zijn vormgegeven. Hierdoor kan het doel om de cultuurhistorische waarde van parapluhooibergen te doen herleven, niet worden bereikt. De Vereniging constateert ook een aantal onjuistheden in de notitie "Cultuurhistorische waarde paraplu's", die als bijlage bij de plantoelichting is gevoegd. Volgens de Vereniging komen parapluhooibergen niet alleen voor in Berlicum, maar was de aanwezigheid daarvan een algemeen verschijnsel in Noord-Brabant. Ook is op de foto's te zien dat, anders dan in de notitie is beschreven, parapluhooibergen vaker rond dan vierkant waren.

7.1. In het besluit van 24 september 2020 waarbij het bestemmingsplan "Buitengebied, tweede actualisatie" gewijzigd is vastgesteld staat dat de regels en toelichting van het plan conform de in de tussenuitspraak gegeven opdracht van de Afdeling wordt gewijzigd, zoals aangegeven in het document "Wijzigingen n.a.v. tussenuitspraak bestemmingsplan Buitengebied 2e actualisatie". In laatstgenoemd document staat dat de artikelen 1.96 en 1.124 worden gewijzigd. Ook wordt artikel 3.2.5, aanhef en onder b, sub 8 gewijzigd en wordt deze wijziging ook voor de artikelen 4 tot en met 6 van toepassing verklaard. Verder worden in dit document wijzigingen van de artikelen 3.5, aanhef en onder f, en 3.7.2, aanhef en onder f, van de planregels aangegeven.

Op de landelijke voorziening, www.ruimtelijkeplannen.nl, is alleen een andersluidende versie van het gewijzigd vastgestelde bestemmingsplan raadpleegbaar. Gebleken is dat deze versie op de landelijke voorziening is opgesteld na het raadsbesluit van 24 september 2020. In de op de landelijke voorziening geplaatste versie luiden de planregels op vele onderdelen anders dan bij het document "Wijzigingen n.a.v. tussenuitspraak bestemmingsplan Buitengebied 2e actualisatie" is aangegeven. In het bijzonder wijken de bouw- en gebruiksregels ten aanzien van parapluhooibergen in de verschillende versies in belangrijke mate van elkaar af. Onder andere komt een wijziging van de planregels voor de bestemming "Wonen" niet voor in voornoemd document. Ter zitting is gebleken dat, anders dan is vermeld in de kennisgeving van de nieuwe versie in de Staatscourant van 10 december 2020, aan deze wijzigingen van

de planregels geen raadsbesluit ten grondslag ligt. Nu de planregels in de op de landelijke voorziening geplaatste versie niet overeenstemmen met het vaststellingsbesluit zijn het besluit van 24 september 2020 en het gewijzigde plan, in onderlinge samenhang bezien, in strijd met de rechtszekerheid.

Voorts stelt de Afdeling vast dat in het besluit van 24 september 2020 niet overeenkomstig de in de tussenuitspraak gegeven opdracht alsnog een motivering is gegeven waarom het aantal aanduidingen voor nieuwe parapluhooibergen uit ruimtelijk oogpunt aanvaardbaar is.

Het betoog slaagt in zoverre.

Conclusie

Het besluit van 14 juni 2018

8. Het beroep is gegrond. Zoals hiervoor in overweging 2 is overwogen, is het besluit van 14 juni 2018, voor zover dat ziet op de bestreden plandelen Woudseweg (ongenummerd), Donksestraat (ongenummerd), Hemelrijkstraat (ongenummerd) en Zandstraat-Moleneind, en voor zover in de verbeelding van het plan aanduidingen zijn opgenomen voor nieuwe parapluhooibergen en in de planregels geen gebruiksbepalingen voor parapluhooibergen zijn opgenomen, genomen in strijd met artikel 3:46 van de Awb. Het besluit van 14 juni 2018 dient in zoverre te worden vernietigd.

Het besluit van 24 september 2020

9. Verder ziet de Afdeling aanleiding voor het oordeel dat het besluit van 24 september 2020, voor zover daarbij de planregels zijn gewijzigd, is genomen in strijd met de rechtszekerheid. Het besluit van 24 september 2020 dient in zoverre te worden vernietigd. Dit betekent dat voor de gronden in het plangebied de planregels gelden zoals opgenomen in het besluit van 14 juni 2018.

Het beroep is gegrond, zodat het besluit van 24 september 2020 in zoverre moet worden vernietigd.

De rechtsgevolgen van het besluit van 14 juni 2018

10. Gelet op hetgeen de Afdeling in de overwegingen 6.1 tot en met 6.7 van deze uitspraak heeft overwogen, ziet de Afdeling aanleiding om met toepassing van artikel 8:72, derde lid, aanhef en onder a, van de Awb te bepalen dat de rechtsgevolgen van het besluit van 14 juni 2018, voor zover dat ziet op de bestreden plandelen Hemelrijkstraat (ongenummerd), Donksestraat (ongenummerd) en Woudseweg (ongenummerd), in stand blijven. Dit betekent dat het plandeel Zandstraat-Moleneind en de aanduidingen voor nieuwe parapluhooibergen, voor zover gelegen op gronden waarvoor op 14 juni 2018, de datum waarop het bestemmingsplan "Buitengebied, tweede actualisatie" is vastgesteld, nog geen omgevingsvergunning voor de bouw van een parapluhooiberg was verleend, worden vernietigd en de rechtgevolgen van het besluit van 14 juni 2018, voor zover betrekking hebbend op dat plandeel en die aanduidingen, niet in stand blijven.

Opdracht

11. De Afdeling ziet aanleiding om met toepassing van artikel 8:72, vierde lid, van de Awb de raad op te dragen om, inachtneming van deze uitspraak en de tussenuitspraak, een nieuw besluit te nemen waarbij nieuwe bouw- en gebruiksregels voor parapluhooibergen worden vastgesteld en zal daartoe een termijn stellen. Indien de raad wenst vast te houden aan het toekennen van aanduidingen voor nieuwe parapluhooibergen, dient alsnog inzichtelijk te

worden gemaakt waarom het toekennen van dit aantal uit ruimtelijk oogpunt aanvaardbaar is. De Afdeling geeft mee om in het nieuw te nemen besluit te bezien of onduidelijkheden over de uiterlijke verschijningsvormen van een parapluhooibergen kunnen worden weggenomen, zo nodig door een bij vergunningverlening bindende definitie van een parapluhooiberg in de planregels op te nemen. Bij het nemen van een nieuw besluit behoeft geen toepassing te worden gegeven aan afdeling 3.4 van de Awb. Een nieuw besluit dient op de wettelijk voorgeschreven wijze te worden bekendgemaakt en medegedeeld.

Proceskosten

12. De raad moet de proceskosten vergoeden.

De landelijke voorziening

13. Uit een oogpunt van rechtszekerheid en gelet op artikel 1.2.3 van het Besluit ruimtelijke ordening, ziet de Afdeling aanleiding de raad op te dragen het hierna in de beslissing nader aangeduide onderdeel VII van deze uitspraak dat betrekking heeft op het plandeel Zandstraat-Moleneind binnen vier weken na verzending van de uitspraak te verwerken in het elektronisch vastgestelde plan dat te raadplegen is op de landelijke voorziening, www.ruimtelijkeplannen.nl.

Beslissing

De Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State:

I. verklaart het beroep van Vereniging het Groene Hart Brabant tegen het besluit van de raad van de gemeente Sint-Michielsgestel van 14 juni 2018 tot vaststelling van het bestemmingsplan "Buitengebied, tweede actualisatie" gegrond;

II. vernietigt het onder I. vermelde besluit, voor zover het betreft:

a. de plandelen met de bestemming "Wonen" ter plaatse van de Hemelrijkstraat (ongenummerd), Donksestraat (ongenummerd), Zandstraat-Moleneind en de Woudseweg (ongenummerd); en

b. de aanduidingen "specifieke vorm van agrarisch - parapluhooiberg" en "specifieke vorm van wonen - parapluhooiberg", voor zover gelegen op gronden waarvoor op peildatum 14 juni 2018 nog geen omgevingsvergunning voor de bouw van een parapluhooiberg was verleend;

III. verklaart het beroep van Vereniging het Groene Hart Brabant tegen het besluit van de raad van de gemeente Sint-Michielsgestel van 24 september 2020 tot het gewijzigd vaststellen van het bestemmingsplan "Buitengebied, tweede actualisatie" gegrond;

IV. vernietigt het onder III. genoemde besluit, voor zover daarbij de planregels zijn gewijzigd;

V. bepaalt dat de rechtsgevolgen van het onder I. genoemde besluit, voor zover het betreft de plandelen met de bestemming "Wonen" ter plaatse van de Hemelrijkstraat (ongenummerd), Donksestraat (ongenummerd) en de Woudseweg (ongenummerd), in stand blijven;

VI. draagt de raad van de gemeente Sint-Michielsgestel op om binnen 26 weken na de verzending van deze uitspraak met inachtneming van wat daarin is overwogen een nieuw besluit te nemen met betrekking tot nieuwe parapluhooibergen en dit op de wettelijk voorgeschreven wijze bekend te maken;

VII. draagt de raad van de gemeente Sint-Michielsgestel op om binnen vier weken na

verzending van deze uitspraak ervoor zorg te dragen dat het hiervoor onder II. vermelde onderdeel dat betrekking heeft op de Zandstraat-Moleneind wordt verwerkt in het elektronisch vastgestelde plan dat te raadplegen is op de landelijke voorziening, www.ruimtelijkeplannen.nl;

VIII. gelast dat de raad van de gemeente Sint-Michielsgestel aan Vereniging het Groene Hart Brabant het door haar voor de behandeling van het beroep betaalde griffierecht ten bedrage van € 338,00 vergoedt.

Aldus vastgesteld door mr. H.C.P. Venema, voorzitter, en mr. H.G. Sevenster en mr. A. Kuijer, leden, in tegenwoordigheid van mr. R.E.A. Matulewicz, griffier.

De voorzitter is verhinderd de uitspraak te ondertekenen

De griffier is verhinderd de uitspraak te ondertekenen

Uitgesproken in het openbaar op 6 april 2022

45-911

2 Materialenstaat wederopbouw 30 januari 1945

Berlicum, 30 Januari, 1945.

MATERIALENSTAAT voor de Wederopbouw van de Gemeente
Berlicum noodig voor ongeveer 100 noodwoningen en
100 noodstallen. en verder 300 paraplu hooibergen.

Omschrijving	noodwoningen	noodstallen	totaal
poederkalk	300 000 KG	400 000 KG.	700 000
cement	100 000 KG	400 000 KG.	500 000
gresbuizen 15 cm ø	500 M	1 000 M	1 500
gresbakken 40 cm ø		15 00 M	1 500
vlosetpotten	100 st.	-----	100
gootsteen en aanrechten	100 st	-----	100
gezaagd ribhout	2200 M3	-----	220 M3
vloerhout voor zolders	200 M3	-----	200 M3
rond dennehout	300 M3	700 M3	1000 M3
binnendeuren met kozynen	1000 st	-----	1000 st
raamhout en kozynen	130 M3	50 M3	180 M3
deurhout stallingen	50 M3	50 M3	50 M3
kozynankers	1000 KG.	-----	1000 KG
spouwyzers	500 KG	-----	500 KG
hang en sluitwerken	4000 KG.	1000 KG.	5000 KG
dekstroo	150 000 KG.	250 000 KG.	400 ton.
gerden	30 000 M	50 000 M	80 000 M
binddraad	200 KG.	300 KG.	500 KG.
draadnagels	10 000 KG.	12 000 KG.	22 000 P

Berlicum, 30 Januari, 1945.

Hoofd Wederopbouw Boerderyen Berlicum.

H. Tibosch.

3 Artikel uit 'Rondom de Toren' over de wederopbouw van Berlicum

De wederopbouw van Berlicum. (2)

Vervolgens moeten allen die werkzaam zijn bij den wederopbouw beseffen, dat zij werken voor de meest gedupeerden van Berlicum, om hun een betere huisvesting te verschaffen; en hiervan zijn allen nog niet voldoende overtuigd.

Ook degenen, die huisvesting verschaffen aan de getroffen en, of hiervoor in aanmerking komen, moeten wel bedenken dat zulks niets anders is dan hun dure plicht, en dat het beter is te helpen dan geholpen te moeten worden. Daarbij komt nog dat het maar voor korten tijd is, want alle gezinnen zullen worden geholpen aan een noodwoning, zoolang er van wederopbouw nog geen sprake kan zijn. We hebben in Berlicum al het voorrecht om drie model noodwoningen te mogen bouwen op kosten van de wederopbouw, die naar we hopen spoedig zullen worden vermenigvuldigd.

Verder moet ik er nog eens aan herinneren dat het ten strengste verboden is, zonder schriftelijke vergunning eenig materiaal van de onteigende panden ten eigen behoeve aan te wenden of te verveemden.

Ook is er een financieele regeling getroffen voor degenen welke de herstellingskosten van hun pand niet kunnen betalen, dat de gemeente een voorschot verstrekt gelijk aan 80% van de herstellingskosten volgens de prijzen van Mei 1940.

Voor de wederopbouw van de boerderijen bestaat een geheel afzonderlijke regeling. De herstellingen van alle landbouwgebouwen geschiedt door Bureau Wederopbouw Boerderijen, waarvan ondergeteekende eveneens het hoofd is voor de gemeente Berlicum, als voor de overige wederopbouw.

Alle schaden aan landbouwgebouwen worden zoo spoedig mogelijk gerepareerd, hetzij met noodvoorzieningen of definitieve herstelling naar gelang het beschikbare materiaal, onder leiding van het plaatselijk bureau.

Ook wordt de boer of eigenaar in de gelegenheid gesteld om op te geven welke architect hij bij voorkeur verkiest betreffende de herbouw van zijn boerderij. Wanneer zulks geregeld is wordt door het B.W.B. aan betreffenden architect, indien deze voldoet aan de eischen door het B.W.B. gesteld, opdracht gegeven tot het maken van de nieuwe boerderij.

Dit plan kan hij geheel in overleg met den boer of eigenaar ontwerpen, doch moet de goedkeuring van het B.W.B. wegdragen en overeenstemmen met de aard en de grootte van het bedrijf. Zoodra mogelijk volgt dan de aanbesteding van de boerderij en verder de geheele opbouw.

De schade wordt geregeld door een commissie, welke op het districts-bureau zitting houdt, bestaande uit landbouwdeskundigen en anderen.

In het algemeen wordt door het Rijk minstens 75 % van de herbouwkosten gedragen, terwijl het resterende percentage als hypotheek (eventueel renteloos) ten laste van den eigenaar komt. Hierbij zij vermeld dat alle restanten van de gebouwen eigendom van het Rijk zijn. Voor zoover mogelijk worden de restanten voor de nieuwbouw gebruikt.

Tevens zorgt het B.W.B. voor het onderdak brengen van getroffen boeren

hun vee, door noodvoorzieningen, welke in verband met het beschikbare materiaal zoo sober mogelijk moeten worden gebouwd. In Berlicum zijn we hier dan ook al mee begonnen met het nog beschikbare materiaal. Na verloop worden deze noodvoorzieningen geheel door het B.W.B. overgenomen en zij mogen niet als blijvende gebouwen worden opgericht. Allen noodvoorzieningen worden door het B.W.B. betaald, waarvan alle rekeningen van gemaakte onkosten moeten worden overlegd, dit geldt echter alleen voor die voorzieningen welke de goedkeuring wegdragen van het plaatselijk hoofd B.W.B.

Zoodra er meer materiaal beschikbaar is kunnen ook blijvende schuren of kippenhokken worden gebouwd, welke tijdelijk dienst doen als noodwoning of noodstal, en deze zullen ook door de B.W.B. worden betaald, mits dat deze sober worden gebouwd, en kan de boer of eigenaar nadat de nieuwe boerderij gereed is, deze terug kopen.

Ook ligt het in de bedoeling voor de oogst van 1945 verstelbare hooibergen te bouwen, de z.g.n. parapluberg. Daar in met een minimum van materiaal een maximum bergruimte voor oogst en hooi bereikt. Hiervoor is dan ook al ruim drie weken geleden het benodigde dennenhout voor aangevraagd, en we zullen hopen dat ons spoedig 1000 M³ dennenhout zal worden toegewezen, om tijdig genoeg met de ongeveer 300 hooibergen gereed te zijn.

Men ziet dus dat men op het B.W.B. en den Wederopbouw niet stilzit, doch zonder de hulp van onze Berlicumsche bevolking kan men niets bereiken. Het is daarom dat ik U allen nogmaals oproep tot steun en medewerking voor de wederopbouw van geheel Berlicum.

Het plaatselijk hoofd van de
Wederopbouw en Hoofd
Wederopbouw Boerderijen
H. Tibosch.

Aan onze Roomsche meisjes.

Ook uw godsdienstige vereeniging zal weer beginnen met haar bijeenkomsten Zondag 21 Januari is het weer Maria-Congregatie. Ge zult dus dat uurtje moeten reserveeren, wanneer ge althans trouwe leden wilt heeten. Wat hebben we er aan, dat uw naam in het register staat, wanneer de daad ontbreekt? Ge wilt toch Maria-kinderen zijn; welnu dan moet ge u ook als zoodanig laten zien. Nu vooral kunt ge toonen, dat ge er iets voor over hebt. In de noodkerk is niet alle comfort, geen gezellige warmte en voor allen geen gemakkelijke stoel. Ge komt dus uit pure Maria-verering, uit dankbaarheid, dat ze ons in de afgelopen weken heeft beschermd, uit overtuiging, dat uw godsdienstig leven nog moet worden „bijgewerkt“.

Mogelijk is het thans voor niet-leden een aanleiding, om zich als aspirant-lid op te geven. Of, als ge enkel lid waart in naam, zijt ge nu misschien tot bezinning gekomen, dat het zóó niet in den haak is. We moeten trachten, zeker méér, maar dan op de eerste plaats betere Congreganisten te krijgen.

En wanneer er zijn, die werkelijk zogenaamd „niets voelen“ voor haar lidmaatschap of absoluut nooit tijd hebben,

om de vergaderingen bij te wonen, laten zij dan niet langer de boeken „ontsieren“ met haar naam, maar dan liever eerlijk er voor uitkomen, dat ze geen lid wenschen te blijven. Dit laatste geldt natuurlijk niet voor zieken of ouden van dagen. Dezen behoorren wel degelijk tot Maria's kinderen, zij worden ook als zoodanig erkend en blijven lid tot aan haar dood; dan zullen ze met zang en gebed door haar mede-Congreganisten naar de laatste rustplaats worden gedragen.

Uw parool moet zijn: „Als ik lid ben, dan een goed lid“. Tot Zondag!

Directeur der Maria-Congregatie.

Kinderfeest, muziek en nog wat.

De feestavond voor de Canadezen is goed geslaagd. Het was er gezellig, al was het iets te koud. Het comité verdient een compliment, om onder de moeilijkste omstandigheden zulk een avond te durven organiseren. Dat er mensen zijn die er niet over tevreden waren, ik bedoel niet bezoekers, maar buitenstaanders, schijnt nu eenmaal onvermijdelijk te zijn. Zo vonden sommige mensen het 't toppunt dat de kinderen werden weggezet met potagie (notabene klaargemaakt met 10 pond vlees, 5 pond boter en 20 liter melk) terwijl er op de feestavond 'n glaasje bier en 'n kleine appelbol als tractatie gegeven werd. Onverstandige ouders bleken hun kinderen wijs gemaakt te hebben dat ze rijstetap met krenten zouden krijgen. Wel ja, waarom ook nog niet gezegd: en gouden of zilveren lepels. Rijst en krenten kun je zo maar bij hopen krijgen tegenwoordig. Alsof het niet al heel moeilijk is om zelfs het kleinste kinderfeest te organiseren. Dat het goed was blijkt uit een gezegde van een kind: Zo'n stamp zou ik thuis ook wel lusten."

Verder was er muziek en dit was voor de kinderen een ware opleving. Al te lang hebben de kinderen dit moeten missen. Op de feestavond voor de Canadezen speelde de band ontspanningsmuziek en hoewel 'n Nederlander over 't algemeen erg gediensig en voorkomend is voor buitenlanders, meestal meer dan voor eigen landgenoten, kan men de gediensigheid ook wel eens te ver doorvoeren. Mijns inziens gebeurde dat ook hier. Behalve het Wilhelmus heb ik die avond geen enkele Nederlandse klank gehoord. Slaan we op die manier niet zelf onze ruiten in? Moet iedere nadenkende Canadees niet bij zichzelf gedacht hebben, dat Nederland maar een armzalig landje is wat muziek betreft. Ze konden of durfden niet eens een eigen Nederlands stukje ontspanningsmuziek brengen. Nederland is een raar land, maar zijn we er zelf de schuld niet van? Vier jaar hebben we bijna niets dan Duitse muziek gehoord, moeten we nu dezelfde fout begaan naar de andere kant? Verstaan we dat onder de vrijheid van een zelfstandig volk? Hebben we daar vijf jaar voor gevochten om weer iets uit de vreemde te nemen? Ook al is het eigen niet zo volmaakt, dan nog moet men wat uit het eigen volk gegroeid is naar voren brengen en er aan werken om het te verbeteren. Dan werkt men voor zijn eigen cultuur. Klakkeloos overnemen van andere volken getuigt van innerlijke armoede. Onze klompen en molens zijn ook niet volmaakt, maar iedere

4 Foto's wederopbouw parapluhooibergen

Harfertsestraat

Werststeeg

Busselsteeg

Hoefsevonder

Hoefsevonder

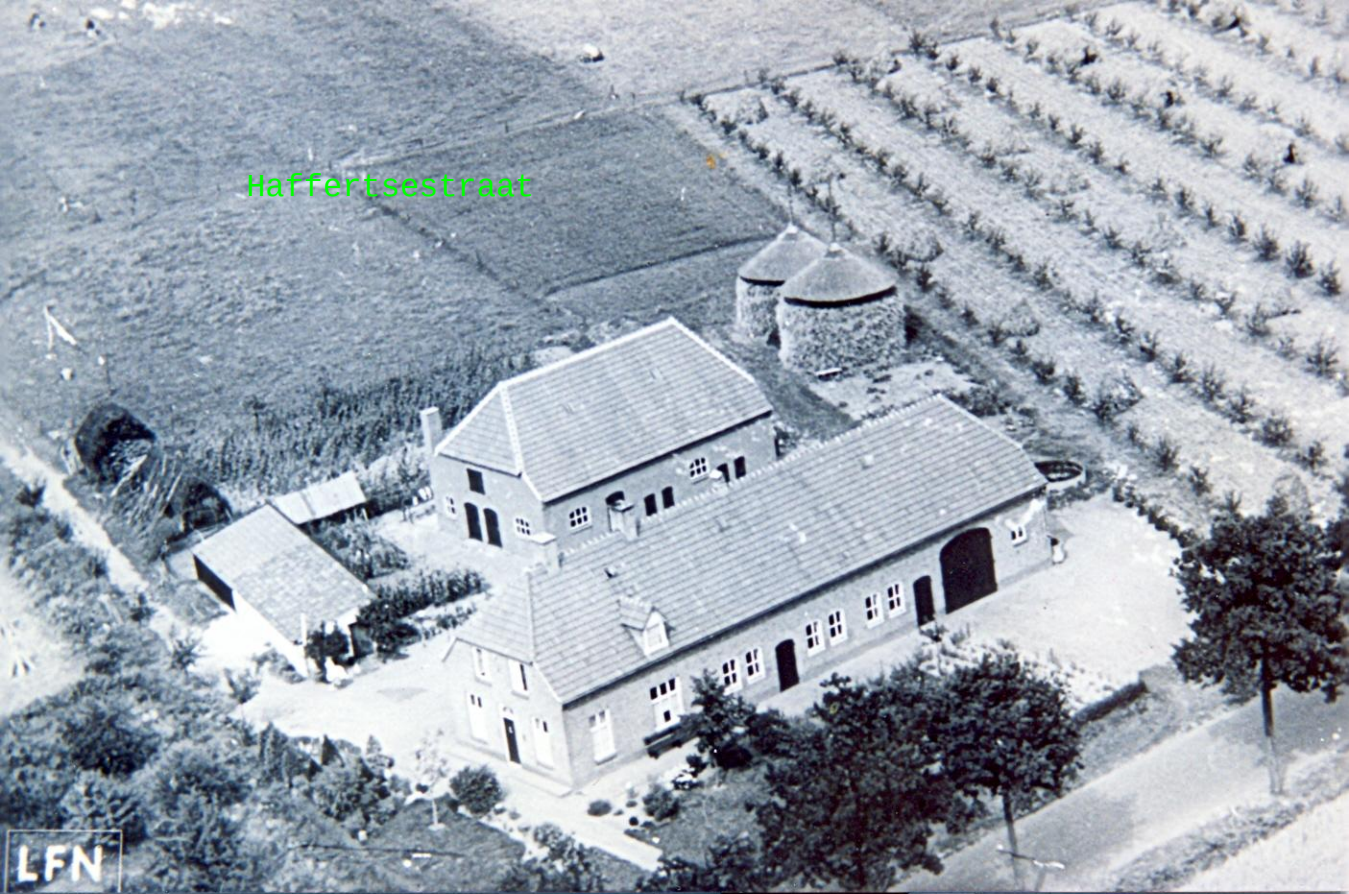

Hoefsev

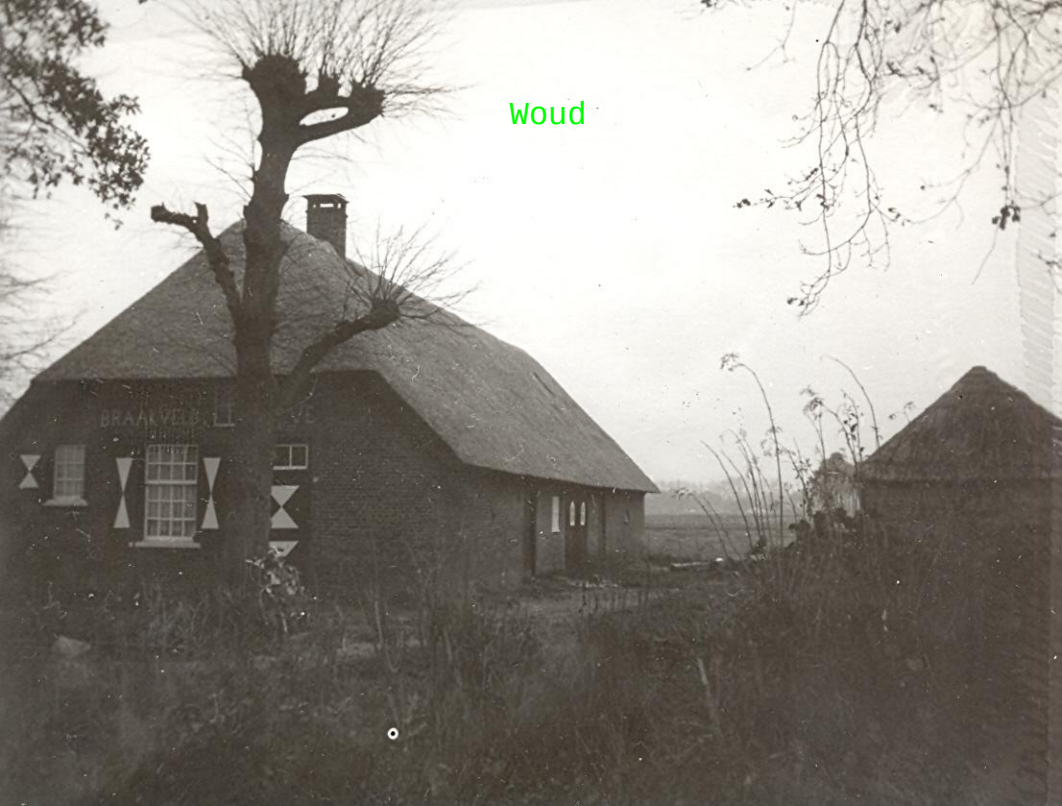
Hoefsevonder

Haffertsestraat

Woud

Koesteeg

Loofaert

Westakkers

Werststeeg

Werststeeg

Werststeeg

Zandstraat

Veedijk

LFN

Beekveld

Werststeeg

Molenhoek

